

FØROYA SOSIAL-DEMOKRATUR

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BROÐURSKAPUR

Nr. 48.

Lýsingaprisur fyri mm: 12 oyru á
1. síðu, 10 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardagin 1. desember 1945.

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 2,00 + porto um fjórðingsárið

19. árg.

Løgtingið aftaná stríðsvalið um stjórnaðskipanina.

Hin stóri spurningurin er:

**Verður ein meirluti á kunna koma til sættis
við Danir um eina stjórnaðskipan fyri eitt langt
líðarskeið?**

Hin 24. november komu teir ný-
valdu tingmenn saman.

Til hvat?

At stríðast við ongum úrsliti?

Ella við hinum besta vilja fyri
at finna eitt grundarlag, hvará ein
semja við Danir kann verða gjørd
um stýrisskipanina fyri eina langa
tíð?

Hesir spurningar eru á munni
viðá hvar í Føroyum.

Javnaðarmenn hava avgjørt tikið
ta stöðu at vilja samarbeiða við
tann ella teir flokkar sum av ein-
um ærligum huga vilja koma til
sættis um eina fyri eitt langt tíð-
arskeið varandi stjórnaðskipan.

Sosialistaflokkurin hevur tí á
tingi viljað staðið friur at fara til
samarbeiði við tann flokk ella teir
tingmenn, sum av sonnum eru eins
heitir og teir sjálvir fyri at fáa
ein enda á stjórnaðskipanartrætuni,
so friður kann verða til at leggja
alla orkuna á í arbeiðið fyri at
byggja okkara land upp.

Hetta og einans hetta er grundin
til at sosialistarnir einki lag legdu
í at taka ímóti formanssessinum.

Sosialistarnir takka sambandin-
um fyri, at tað vildi styðja teir í
einum formansvali, og sambandið
eigur at skilja, at tað, at teir ikki

tóku formannin við sambandsins
hjálp, ikki stavar frá, at teir ikki
hava hug til samarbeiði við sam-
bandsflokkinn, har ið eitt samar-
beiði er møgult.

Vit halda, at sambandið ikki
bara ger óklókt í at vera fírti,
men at tað hevur onga grund til
at vera tað.

Sambandið eins væl og fólka-
flokkssamgongan ráða sær og ein-
um hvørjum er frítt at lata seg
hitta og finna til samvinnu. Men
vit hugsa ikki, at tað er í samljóð
við fólksins vilja og gagn longu í
byrjanini av hesi stjórnaðskipanar-
tingsetu at sláa uppá kriggstrumm-
una yvir fyri hvørjum øðrum.

Latum okkum nú heldur royna
at finna hvønn annan sum eitt
felags stjórnaðskipanar uppskot at
bera fram til samráðingar við
Danir.

Nú er stund til at fáa frið um
hetta mál, so allar kreftir kunna
verða lagdar í at loysa tað er-
grynna av vinnulivsuppgávum,
sosialum og mentunarlígum mál-
um, sum treingja so harðliga á.
Mál sum vit megu loysa, um liv-
andi skal verða á hesum smáu
oyggjum.

Orðaskifti á tingi

við 1. viðgerð av stjórnaðskipan-
armálinum.

Th. Petersen greiddi frá, at rik-
isstjórnin hevði boðið tingmonn-
um til samráðingar um stjórnað-
skipanarviðurskiptini Føroya og
Danmarkar imillum. Hann helt, at
fólkið ikki hevði givið fólkaflokk-
inum meirluta. Hann kundi tí ikki
krevja teirra mesta krav íggjøgnum,
men vildi samráðast við hinar
flokkarnar um eina semingsstöðu
viðvíkjandi framtíðar stjórnaðskipan
Føroya. Hann greiddi frá, at Louis
Zachariasen hevði Gamla-Sjálvstýr-
isflokksins vegna krav um at fáa
mann niður til samráðingarnar.
Men hann helt hetta illa fara at
bera til.

P. M. Dam greiddi frá sosialista-
flokksins stöðu. Talarin hevði ta
vón, at tað nú fór at eydnast
einum meirluta at koma til sættis
um stjórnaðskipanarmálið, so endi
varð á tí nationalu trætuni fyri
eina langa tíð. Okkara fólk og
land tørvuðu nú at fáa arbeiðsfrið
og leggja alla orkuna á eitt prakt-
iskt uppbyggjingsarbeiði. Hann
strikaði undir at eitt gott úrslit
ikki skuldi stranda uppá javnaðar-
menn. Sosialistaflokkurin vildi laga
seg so langt, ið hansara stevnskrá
kundi loyva, fyri at vinna fram til
eina endiliga greiðu av stjórnað-
skipanarfløkjunum.

A. Samuelsen fór ógvuliga spoysk-
liga fram móti Th. Petersen, sum
hann segði nú steig fram sum ein
friðareingil. Hann kastaði honum
fyri at hava verið ein ófriðakroppur,
ein tilíkur ófriðakroppur, at hund-
arnir vóru við at fáa sjóverk av
at hoyra hann. Hann var ímóti,
at tingið avgjærdi nakað, tók nakra
stöðu áðrenn niður varð farið.
Skeyt til einans at velja menn og
so fara niður. Viðv. Louis Zacha-
riasens kravi um, at Gamla Sjálv-
stýrið skuldi fáa mann í samráð-
ingarnevndina helt hann, at tað
fór illa at bera til, tá ið rikisstýr-
ið einans talaði um lögtingsflokkar.

Th. Petersen svaraði A. Samu-
elsen grummur í huga og brigdaði
honum at sambandið við sinum
politikki hevði verið orsekin til
osemjuna millum Danmark og Fø-
oyar.

P. M. Dam visti á, at valið hevði
sýnt, at fólkið kravdi eina broyting
og manaði til at lata stríð frá
valinum liggja og royna at finna
hvønn annan, helst allar flokkar,

um eitt uppskot at fara niður við.

Jákup í Jákupsstovu helt eisini,
at fólkið hevði talað so týðiliga,
at eingin kundi misskilja tað. 75 %
kravdu eina broyting. Eingin an-
svarligur politikari — eingin sjálv-
stýrismaður — kundi krevja meiri
sjálvstýri enn fólkið kravdi, og
eingin ansvarligur sambandspoli-
tikari kundi krevja meiri samband
enn fólkið kravdi.

Tað ráddi um at fremja fólksins
vilja. Vit máttu ikki, helt hann,
gera málið til eitt trætumál uttan
fyri Føroyar. Tað vildi verða ein
skomm og vanlukka, um tað hendi.
Hann manaði til at hyggja meiri
fram eftir enn aftur eftir.

Tingið verður sett.

Kl. 4 leygardagin varð tingið
sett á vanligan hátt. Formaður
varð Th. Petersen, næstformaður
P. M. Dam, skrivari Poul Petersen
og J. E. Jacobsen.

Lutakast skuldi verið imillum
ein sambandsmann og ein socialist
til næstformansvalið og skrivara-
valið. Men tað varð ikki, tí sam-
bandsmenn vildu ikki luttaka í
hesum valum.

Higartil hava hesi mál verið fyri
á tingi:

1) Avtøkan av marksetan fyri
viðasølu. Samtykt. Nú kann hvør
maður keypa við sum hann vil.

2) Avtøkan av marksetan fyri
benzinsølu. Samtykt.

3) Økjan av seðlamongdini við
2 milliónum. Samtykt.

4) Arbeiði til øll á sjógv og
landi (lagt inn av javnaðarmonnum).

5) Miðstöða fyri eplasølu og
sølu av øðrum búnaðarverum við
trvggjan av einum minstaprisi
(lagt fram av javnaðarmonnum).

6) Umskipan av okkara post-
og ferðasambandi (lagt inn av
javnaðarmonnum).

Stjórnaðskipanarmálið hevur ver-
ið til fyrstu viðgerð.

Ein 7-mannanevnd varð vald til
at viðgera málið.

Nevndarlimirnir vóru: Th. Peter-
sen, P. Petersen, Richard Long,
Kr. Djurhuus, Johan Poulsen,
J. Fr. Øregaard og P. M. Dam.

„Arbeiðið til øll á sjógv og landi“
eivdi harðan orðadrátt. Tað varð
beint í 7-mannanevnd: J. P. David-
sen, Jákup í Jákupsstovu, H. P.
Klein, Bláhamar, Ellefsen, A.
Samuelsen og Johan Poulsen.

Z. HEINESEN

Tlf. 240 & 83

vit taka sum vanligt

ull, — troyggjur — klútar

til hægsta dagspris.